

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

71. évfolyam
15. szám
1981.
január 18.,
vasárnap
Ára:
1,80 forint

Föld, víz, levegő

Környezetvédelem Csongrád megyében

A környezetvédelem egyenlő az életvédelemmel. Mindenütt a világon felismerték ezt. Így abban nincs semmi meglepő, hogy az utóbbi években egymást követték a különböző rendelkezések a környezetre ártalmas jelenségek felszámolása érdekében. Felelős országos szerveket hoztak létre, megalakult az Országos Környezet- és Természetvédelmi Tanács és az Országos Környezet- és Természetvédelmi Iroda. Feladatukat nem szükséges kommentálni. Ezeknek az intézményeknek központi döntései lényeges változásokat eredményeztek Csongrád megyében is. A környezetvédelmi számos intézkedést születt meg a szűkebb pátriánkban is megalakult a környezet- és természetvédelmi bizottság, az OKTH dél-alföldi felügyelősege, a levegőtisztaságvédelmi intézet szegedi állomása, amelyek állandóan vizsgálják, figyelik környezetünk minőségét. Hogy milyen ez a minőség?

Nem kritikus, de lehetne jobb is. A legtöbb gondot a szennyvíz mennyiségének növekedése és a tisztítás elmaradott technológiája, valamint a felelőtlen személt okozza. Nap mint nap sokat beszélünk arról, mennyit szennyezzük az utcákat, tereket. Erdemes azonban egy rövid terepszemlélet tartani, ami azért is tanulságos, mert kiderül, hol kellene a személtelen vagy a körülményeken változtatni.

Régebben elég gyakran hívták fel a figyelmet arra, hogy veszélyesen csökken a termőföld területe. Tavaly a folyamat ellenkezőjét tapasztalhattuk. Míg 1977-ben 3762 hektár, addig 1980-ban már csak 484 hektár volt a megművelhető terület. A kedvezőtlen földkihasználást korábban elsősorban a belvíz, valamint a folyók magas vízállása okozta. Am az ártéri erdőszítésekkel és a talajjavítással a víz ellen is lehet valamit tenni. Szükséges és előírt a védekezés. Három évvel ezelőtt a megyei tanács 15 évre előre meghatározta a vízrendezés teendőit. Ennek a programnak a jegyében sikerült mind több és több hektárt megművelni. Egyébként az ötödik ötéves tervben az volt a cél, hogy 50 ezer hektár meliorációját végzik el. Azáltal is gyarapodott a termőterület, hogy 1977—80. között 2776 romos tanyát bontottak le, és közel 1400 tanyahelyet a termelésbe is bevontak.

A mezőgazdaságban szinte örökzöld téma, hogy a kétértelműségbe vonható haszon mellett milyen kárt okoznak a növényvédők szerek. Megnyugtató: a megyei növényvédelmi és agrokémiai állomás rendszeresen ellenőrzi a talaj szennyeződését, de szabálytalanságot nem talált.

Ritkán fordul elő, hogy panaszkodnánk az ivóvízre. Legfeljebb azért szólunk, hogy nem elég hideg, nem lehet úgy élvezni, mint a budapesti vagy a győri. Sem-

miféle járvány nem fordult elő az elmúlt években, és ha a szakemberek észreveszik, metános a víz, vagy elszaporodtak a szúnyoglárvák, gyorsan intézkednek. Ami igazán gondot okoz: a szennyvízcsatornák kiépítése elmarad a megye urbanizáltsági szintjétől — rosszabb a helyzet az országos átlagnál. Azon a területen, ahol öt város van, a vízvezeték-hálózatához képest csak 18 százaléka a szennyvízcsatornák hossza. Elejét lehetne venni a főleges vitáknak, és gyakran bírságolásokat, ha nemcsak a megye kilenc településén lenne szennyvíztisztító, ha Szeged is rendelkezne olyan víztisztító teleppel, amelynek működése garantálná az előírások betartását. Ameddig az ATIVIZIG és a KÖJÁL a szigorú ellenőrzésekkel csak azt éri el, hogy ne legyen súlyosabb a helyzet, addig nem beszélhetünk lényeges javulásról. Annál is inkább, mert a folyók fertőzésveszélye egyre inkább növekszik. Hiába tisztítják az üzemek többségében a szennyvizet, ha a berendezések fele nem üzemel megfelelő határfokkal. Mindössze húsz ipari üzem rendelkezik központi szennyvíztisztító teleppel.

Amikor a környezetvédelemről beszélünk, a szegediek már szinte reflexszerűen az eget kémlelik. A tél hónapokban délutánokként sötét felhő ereszkedik a városra. S ez a felhő nem más, mint füst, amelynek egy része a klinikák kéményéből száll fel. A felmérések szerint a 200 légszennyező üzemből és intézményből 100 Szegeden működik. Hiába emelkedik évről évre a bírságok összege — 1978-ban

511 ezer forint, 1980-ban 816 ezer forint — a légszennyezés nem csökken. Nagyon sok vállalatnál úgy gondolkodnak, inkább fizetik a büntetést, mert az kevesebb a szűrőberendezés építési költségeinél. Elsősorban ezen a szemléleten kellene változtatni. Csongrád megye négy városából már kitelepítették a füstlőgépeket, s az újak már a külterületeken épültek. Szegeden sincs gond az új gyárakkal. Am a megyei tanács végrehajtó bizottságának álláspontja szerint 18 ipari üzem, például a Szegedi Bútoripari Szövetkezet, a Tisza Bútoripari Vállalat, a Gumi- és Műanyagipari Szövetkezet, a Tömegcikkipari Szövetkezet — kiköltöztetése indokolt.

Ritkán figyelünk az élővilág, a táj és település védelmére. Pedig a megye területének közel 6 százaléka, 24 ezer 537 hektár védett, s ez az országos átlagot meghaladja. Igen fontos természeti értékekkel rendelkezik a pusztaszeri és mártélyi tájvédelmi körzet, amelyet még nem sokan ismernek.

Gyakran különböző urbanizációs jelenségek — mint a közlekedés fejlődése, s vele a növekvő zajártalom, a zöldterületek csökkenése... — a környezetvédelem hosszú listájára írhatók. Az elmúlt években született rendeletek és intézkedések segítségével azonban már olyan okos programmal rendelkezünk, amit, ha betartunk, akkor a jelenlegi állapotot sokat javítunk. Egy dolgról nem szabad elfeledkezni, mégpedig: a környezetvédelem, nemcsak az üzemek, vállalatok, intézmények, hanem minden város lakó lakos érdeke is legyen.

H. M.

Munkásör-egységgyűlések

Tegnap, szombaton tartotta évzáró és évnyitó ünnepélyes egységgyűlést a hőmező-vásárhelyi Szántó Kovács János munkásör-zászlóalj. Tóth Sándor parancsnoki jelentésében összegezte az elmúlt esztendő eredményeit és megállapította, hogy az egység a névadó tetteihez méltón kiemelkedő sikerrel teljesítette feladatait 1980-ban. Ezzel a versenymozgalomban a megyei parancsnokság legjobb részeseit kitüntetésben a második helyezést vívta ki. Több alegység és munkásör részeseit kitüntetésben az ünnepeken. A kitüntetéseket az egységgyűlésen részt vevő Győri Imre, az MSZMP KB tagja, a Központi Bizottság osztályvezetője, dr. Koncz János, a megyei pártbizottság titkára, dr. Szalontai József, a városi pártbizottság első titkára, Körösi Ferenc megyei munkásör-parancsnok-helyettes és Tóth Sándor adták át.

Győri Imre és dr. Szalontai József rövid beszéddel köszöntötték a munkásöröket.

*
Az Árvai Bálint nevet viselő Szentés járási és városi

munkásör-zászlóalj tegnap Szentesen tartotta ünnepi évzáró és évnyitó egységgyűlést. Dóczi László üdvözölte a munkásöröket, a vendégeket, az elnökség tagjait, közöttük Puskás Lászlót, a járási pártbizottság első titkárát, Labádi Sándort, a városi pártbizottság első titkárát, dr. Kelemen Miklóst, a megyei pártbizottság tagját, vezérőrnagyot, a megyei rendőrfőkapitányság vezetőjét, Süttő Bélát, a Munkásör-egység Országos Parancsnokságának képviselőjét, Koczás Ferencet, a megyei munkásör-egység parancsnokát, Csorba Györgyöt, a városi tanács elnökét, Szombathelyi Pál egységparancsnok értékelte a zászlóalj tevékenységét.

Ezt követően Koczás Ferenc és dr. Kelemen Miklós kitüntetéseket adott át, majd dr. Kelemen Miklós tolmácsolta a megyei pártbizottság és a társ legyőztes erői elismerését és köszönetét az egység eredményes munkájáért.

*
Ünnepélyes egységgyűlést tartott tegnap a csongrádi Kun Béla önálló munkásör-

Milliárdos vállalat

Az egyik aji hosszúkás

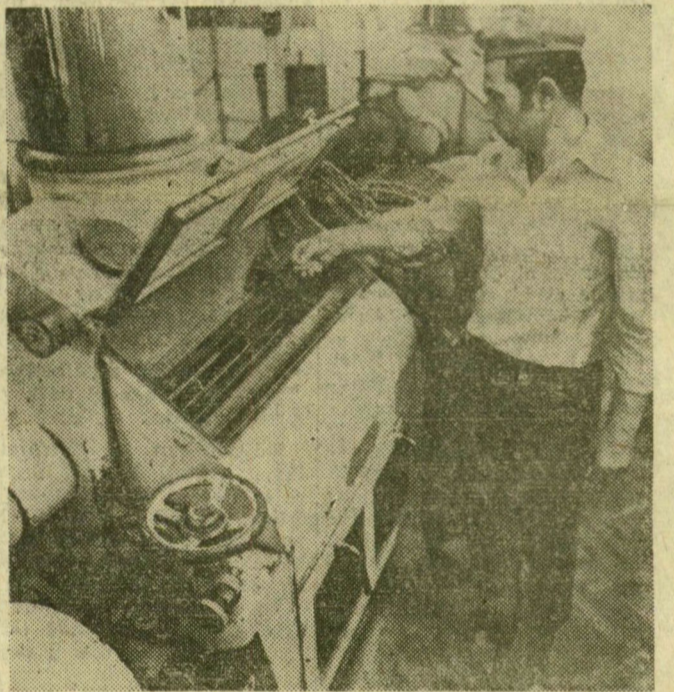
Fennállásának 30. évében rekordot ért el a vállalat. Termelési értéke meghaladta az 1 milliárd forintot. Egy emberöltővel ezelőtt a paprikatermesztés és az őrlés kisipari tevékenység volt. Először Szegeden született meg a nagyipari bázis. Joggal büszkének rá, hogy a termékek minősége folyamatosan javult.

A limai múzeumban több ezer éves paprikabogyókat őriznek. Feltárt inka sírból kerültek elő. Cobo szerzetes, aki 1590-es években került Dél-Amerikába, s több évtizeden át a mai Peru és Mexikó területén lakó indiánok között, 1642-ben megjelent „Az újvilág története” című könyvében arról számolt be, hogy a Peruban élő indián lakosság 40 különféle paprikát termel. Ezek a paprikafajták mind csipősek. Így írja: „A terméseket érlelő vetemények között a kukorica után az aji (paprika) a legelterjedtebb és legmegbecsültebb az indiánok körében. Olyan változatosságban található itt az aji, hogy az csodálatra méltó. Az egyik aji hosszúkás és vastag, nagyobb, mint az ember hüvelykujja. E fajta több színű lehet, van egy égővörös, a másik sötétzöld, de van lilás, fekete, sárga és világoszöld is.”

Ha hihetünk a történeli forrásoknak, a paprikát Európába Columbus útítarsa, Chanca orvos hozta be 1494-ben. Először az Ibériai félszigeten kezdtek el természeteni. Kezdetben dísznövényként kezelték. Magyarországon a paprika az 1500-as években honosodott meg. Régi neve, a törökbors utal arra, hogy a félhold országának lakói honosították meg nálunk. A 18. századból több feljegyzés tanúsítja, hogy je-

Félautomata csomagolja a féledés szegedi paprikát

A modern paprikakalom

lentős paprikatermelési tudás gyűlt össze: „Ha már megérett, felfűzik és felakasztják, azután sütőkamencében megszáritják és összetörik”. Igen erős eszköz ez — írja Csapó József 1775-ben —, s az ember véréit igen meghevíti.” Ami lényeg: a fűszerpaprika Magyarországon majdnem 300 éve házi fűszer. Százhetven éve belföldi kereskedelmi cikk, száz éve pedig a külföldiek is fogyasztják, mert fogyaszthatják a magyar paprikát.

— Termékeinket — mondja Polák Zoltán, a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat igazgatója — mind az öt kontinensen ismerik. Több mint harminc országba szállítunk paprikát. Belföldön nyolcféle paprika van forgalomban.

— Jól tudjuk, hogy a külpiacra és a verseny... — Jó alapokkal rendelkezünk, jó okunk van arra, hogy jövőnket illetően bizalommal tudjunk számolni. Jellemzően talán csak annyit, hogy megítélésünk szerint termékünk lánkon nem kell változtatni a következő években sem, s ez a tény önmagáért beszél.

P. F.